

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2005-156-0021
Dok.: LTH40085

Besvarelse af spørgsmål nr. 3 af 25. april 2005 fra Folketingets Retsudvalg om forslag til lov om kloning og genmodificering af dyr m.v. (L 8 – spørgsmål 3)

Spørgsmål:

”Ad svaret på spørgsmål 1.

Det fremgår bl.a. af svaret, at det er Skov- og Naturstyrelsens vurdering, at en eventuel national regulering af import og anvendelse af genetisk modificerede forsøgsdyr under indesluttede forhold samt import og avl af genetisk modificerede forsøgsdyr til anvendelse under indesluttede forhold ikke vil være i konflikt med udsætningsdirektivet.

Ministeren bedes redegøre for, hvilke situationer m.v. – f.eks. ved angivelse af konkrete eksempler – denne formulering dækker over i forhold til lovforslaget.”

Svar:

Lovforslaget medfører bl.a., at anvendelse af klonede og genmodificerede hvirveldyr til dyreforsøg samt avl af klonede og genmodificerede forsøgsdyr kun kan tillades, hvis dyreforsøget eller avlen omfatter et af de formål, der er opregnet i lovforslagets § 1, stk. 2.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets punkt 5.4., anbefalede det udvalg, hvis anbefalinger danner grundlag for lovforslaget, at det alene skal være tilladt at importere klonede og genmodificerede dyr, hvis det tjener et væsentligt formål. I stedet for at gennemføre denne anbefaling har Justitsministeriet foreslået, at der gennemføres en regulering af *anvendelsen* af klonede og genmodificerede dyr til dyreforsøg.

En regulering af anvendelsen af klonede og genmodificerede dyr til dyreforsøg vil sikre, at alle klonede og genmodificerede dyr – uanset om dyret er importeret eller om dyret er fremstillet eller avlet i Danmark – kun bliver brugt til dyreforsøg, hvis forsøget opfylder et af de formål, som er opregnet i lovforslagets § 1, stk. 2.

Udvalgets anbefaling vedrørende avl af klonede og genmodificerede dyr, hvorefter det alene skal være tilladt at avle klonede og genmodificerede dyr, hvis det tjener et væsentligt formål, er foreslået gennemført ved, at de foreslåede regler om kloning og genmodificering finder tilsvarende anvendelse på avl af klonede og genmodificerede forsøgsdyr.

Lovforslaget regulerer således anvendelsen af genetisk modificerede dyr til dyreforsøg samt avl af genetisk modificerede forsøgsdyr. Lovforslaget regulerer derimod ikke en regulering af import af genetisk modificerede forsøgsdyr.

Udsætningsdirektivet omfatter ikke genmodificerede forsøgsdyr under indesluttede forhold. Justitsministeriet er på den baggrund enig med Skov- og Naturstyrelsen i, at der på dette område er et vist råderum for national regulering.

Imidlertid er dette ikke et frit råderum, idet en regulering af import af genmodificerede forsøgsdyr efter Justitsministeriets opfattelse vil udgøre en handelshindring, der er omfattet af EF-traktatens artikel 28 og artikel 29 om fri bevægelighed for varer.

EF-traktatens artikel 28 og artikel 29 er ifølge EF-traktatens artikel 30 ikke til hinder for forbud eller restriktioner, der er retfærdiggjort af en række nærmere bestemte hensyn, herunder hensynet til den offentlige sædelighed. Disse forbud eller restriktioner af samhandlen må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, og de må ikke være mere vidtgående end påkrævet for at varetage det hensyn, der begrunder dem (proportionalitetskravet).

Ifølge den retspraksis, der knytter sig til EF-traktatens artikel 30, tilkommer det som udgangspunkt en medlemsstat at fastlægge kravene til den offentlige sædelighed – dvs. den offentlige moral og etik – inden for sit område i overensstemmelse med de værdinormer, der gælder i den pågældende medlemsstat.

Det kan efter Justitsministeriets opfattelse give anledning til betydelig tvivl, om et importforbud vil kunne begrundes i beskyttelsen af dyreetiske hensyn. Det vil i sidste ende være EF-domstolens vurdering, om etiske overvejelser kan berettiggøre et importforbud.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil der på den ene side kunne argumenteres for, at dyreetiske hensyn tilsiger, at det er uacceptabelt at anvende bioteknologiske teknikker på forsøgsdyr, uden at det tjener et væsentligt formål. På den anden side kan det spørgsmål rejses, om et dansk importforbud af genmodificerede forsøgsdyr vil kunne anses for et egnet middel til at forfølge dyreetiske hensyn.

Som anført af Skov- og Naturstyrelsen vil et dansk importforbud skulle vige for en EU-godkendelse, i det omfang en virksomhed har opnået godkendelse til forsøgsudsætning/markedsføring under udsætningsdirektivet. Genmodificerede dyr omfattet af udsætningsdirektivet vil således under alle omstændigheder lovligt – uden forudgående godkendelse fra Dyreforsøgstilsynet og uden at skulle opfylde de i lovforslaget opregnede væsentlige formål – kunne importeres til Danmark, for derefter at blive anvendt til dyreforsøg, hvis forsøget i øvrigt opfylder et af de væsentlige formål, der er opregnet i lovforslaget.

På baggrund af denne tvivl valgte Justitsministeriet ved udarbejdelsen af lovforslaget ikke at regulere importen, men alene anvendelsen samt avlen af genmodificerede forsøgsdyr. Efter Justitsministeriets opfattelse er den foreslåede regulering af anvendelsen af genmodificerede forsøgsdyr, herunder avlen af genmodificerede forsøgsdyr, således lige så velegnet som et importforbud til at sikre, at der ikke anvendes genmodificerede dyr til dyreforsøg og foretages avl på genmodificerede forsøgsdyr, uden det tjener et væsentligt formål